

ABCD

Varbergs kommun

**Basgranskning
av förskolan**

revisionsrapport

KPMG AB

Offentlig sektor

2015-08-18

ABCD

Innehåll

1.	Sammanfattning	1
2.	Bakgrund	4
3.	Syfte och revisionsfrågor	4
4.	Avgränsning	5
5.	Revisionskriterier	5
6.	Ansvarig nämnd	5
7.	Metod	5
8.	Projektorganisation	5
9.	Iakttagelser	6
9.1	Förskoleverksamhetens organisation	6
9.2	Resursfördelningsmodell	7
9.3	Rutiner	9
9.3.1	Information, erbjudande mm om förskoleplats	9
9.3.2	Barngruppernas sammansättning och storlek	10
9.3.3	Barns individuella behov och annat modersmål	11
9.3.4	Personalens utbildning	13
9.3.5	Inne- och utemiljöns säkerhet	14
9.3.6	Samarbete med hemmet	14
9.3.7	Kränkande behandling	15
9.3.8	Tillsyn av fristående förskolor	17
9.4	Systematiskt kvalitetsarbete	17
10.	Kommentarer och bedömningar	19
11.	Bilaga 1.	21

1. Sammanfattning

- Hur ser organisationen för styrning och ledning av förskoleverksamheten ut?

Barn- och utbildningsnämnden är ansvarig för förskoleverksamheten i Varbergs kommun. Förskolorna leds av förskolechefer som är underordnade verksamhetschefen för förskolan. Förvaltningen leds av förvaltningschefen.

- Hur ser resursfördelningsmodellen ut?

Resursfördelningsmodellen har förändrats flera gånger under de senaste åren. Modell utgår från tre faktorer: barnens ålder, över eller under tre år, barnets vistelsetid, över eller under 15 timmar samt vårdnadshavarnas utbildningsnivå.

Utöver dessa medel kan förskolechefer söka tilläggsbelopp, från verksamhetschefen, för elever med mycket särskilda behov.

- Har kommunen rutiner för:
 - att vårdnadshavare informeras om rätt till förskoleplats?
 - Rutin finns.
 - Vårdnadshavare informeras på kommunens hemsida.
 - Nyanlända vårdnadshavare informeras vid personliga besök
 - Alla vårdnadshavare informeras brevledes om allmän förskola.
 - att platser erbjuds enligt gällande författning?
 - Rutin finns.
 - Alla barn erbjuds plats på förskola inom fyra månader.
 - Det är dock inte säkert att placeringen varken kan bli på den enhet eller inom det område som vårdnadshavaren önskar.
 - att barngrupperna har lämplig sammansättning och storlek?
 - Rutin finns inte.
 - Förskolechefen ansvarar för barngruppernas sammansättning och storlek.
 - Nämnden följer inte upp barngruppernas sammansättning eller storlek på enhetsnivå.
 - att möta varje barns individuella behov?
 - Rutin finns.

- Förskolechefer med barn som har mycket särskilda behov kan få extra resurser, genom att ansöka om tilläggsbelopp, för att kunna ge adekvat stöd.
- Varje förskola har tillgång till specialpedagog och psykolog.
- att barnet ges möjlighet att utveckla både det svenska språket och sitt modersmål?
 - Föräldrad rutin finns och är under omarbetning.
 - Under 2015 arbetar huvudmannen särskilt med att stärka förskolepersonalens kompetens om hur barn med annat modersmål än svenska får utveckla sitt modersmål integrerat i verksamheten.
- att personalen är behörig för sitt uppdrag?
 - På förvaltningsnivå finns en rutin för vilken kompetens som skall finnas på varje avdelning.
 - År 2013 gick det 8,3 barn per förskollärare, att jämföra med riksgenomsnittet på 12,8.
- att inne- och utemiljön är säker?
 - Det finns rutin för egenkontroll.
 - Det finns en gemensam rutin för hämtning och lämning av barn samt riskanalys då verksamhet planeras utanför förskolans område.
 - Miljö och hälsa gör var 18:e månad inspektion av utemiljön.
 - Varje enhet ansvarar för egna rutiner beträffande till exempel smittspridning, hälsa och barn som bits.
 - Alla skolor har inte lokala mål för miljö- och hälsoarbetet i enlighet med nämndens beslut.
- samarbete med hemmet?
 - Respektive förskolechef ansvarar för samarbetet med hemmet.
 - På de flesta enheter finns samrådsorgan, i vilka representanter för föräldrar kan inhämta information och framföra synpunkter.
 - På varje enhet inbjuds till föräldramöten och enskilda utvecklingssamtal.
 - Föräldrarna inbjuds också till mindre formella aktiviteter såsom avslutningsfirande.
- Hur bedrivs det systematiska kvalitetsarbetet?
 - Huvudmannen arbetar långsiktigt med systematiskt kvalitetsarbete från enskild personal till huvudmannanivå.

- Personalens aktionsforskning ligger till grund för enheternas kvalitetsredovisningar till verksamhetschefen.
- Verksamhetschefen redovisar grad av måluppfyllelse, styrkor och utvecklingsområden i sin del av förvaltningens årsrapport och kvalitetsanalys.
- Hur ser kommunens rutiner för anmälan, utredning och åtgärder beträffande kränkande behandling ut?
 - Kommunen har riktlinjer för utredning och åtgärder vid kränkande behandling i förskolan. Se bilaga 1.
 - Personalen upplever det svårt att göra en bedömning av om en händelse är att betrakta som en kränkning eller inte. Varje dag arbetar personalen med värdegrundsfrågor såsom att barnen ska visa varandra respekt.
- Har kommunen rutin för tillsyn av fristående förskolor?
 - Huvudmannen har en rutin för tillsyn.
 - Det finns ingen delegation från nämnden beträffande tillsyn.
 - Huvudmannen har nyligen genomfört en organisationsförändring som började gälla 2015. Två tillsynsansvariga förskolechefer ansvarar för tillsynen. Vid bas tillsyn som genomförs årligen ansvarar en av förskolecheferna. Vid fördjupade granskningar eller efter klagomål arbetar de tillsynsansvariga i par.
- Sammanfattande bedömning
 - Det är bra att huvudmannen kontinuerligt följer upp att förskoleverksamheten blir likvärdig för alla barn.
 - Det är viktigt att huvudmannen har en klar bild över vart resurserna går och om åtgärder behöver vidtagas för att nå en högre måluppfyllelse.
 - Huvudmannen måste ta ett större ansvar för att följa upp barngruppernas storlek och sammansättning.
 - Huvudmannen måste ta ett större ansvar för tillsynen av fristående förskolor.

2. Bakgrund

Revisorerna har i sin revisionsplanering inför 2015 identifierat behov av att granska förskolans verksamhet i kommunen. Bakgrunden är att revisorerna vill öka sin kunskap om förskolans organisation och verksamhet. Granskningen syftar till att beskriva verksamheten inom ett antal relevanta områden och få kunskap om hinder och möjligheter, styrkor och förutsättningar.

3. Syfte och revisionsfrågor

Det övergripande syftet är att bedöma nämndens och förvaltningens förmåga till styrning, ledning och uppföljning utifrån fastställda mål och beslutad inriktning samt att belysa den operativa styrningen och ledningen av verksamhetens olika delar.

Följande revisionsfrågor skall besvaras:

- Hur ser organisationen för styrning och ledning av förskoleverksamheten ut?
- Hur ser resursfördelningsmodellen ut?
- Har kommunen rutiner för:
 - att vårdnadshavare informeras om rätt till förskoleplats?
 - att platser erbjuds enligt gällande författning?
 - att barngrupperna har lämplig sammansättning och storlek?
 - att möta varje barns individuella behov?
 - att barnet ges möjlighet att utveckla både det svenska språket och sitt modersmål?
 - att personalen är behörig för sitt uppdrag?
 - att inne- och utemiljön är säker?
 - samarbete med hemmet?
- Hur bedrivs det systematiska kvalitetsarbetet?
- Hur ser kommunens rutiner för anmälan, utredning och åtgärder beträffande kränkande behandling ut?
- Har kommunen rutin för tillsyn av fristående förskolor?

4. Avgränsning

Granskningen omfattar förskolan.

5. Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser, slutsatser och bedömningar. Revisionskriterier för denna granskning utgörs i huvudsak av följande:

- Skollag (2010:800)
- Läroplan för förskolan, Lpfö98 (SKOLFS 2011:69)
- Nämndens riktlinjer och mål

6. Ansvarig nämnd

Granskningen avser Barn- och utbildningsnämnden.

7. Metod

Granskningen har genomförts genom:

- studium av relevanta dokument och
- intervjuer med barn- och utbildningsnämndens ordförande och vice ordförande, i rapporten benämnda nämnden, förvaltningschef, verksamhetschef för förskolan, förskolechefer och förskollärare.

8. Projektorganisation

Granskningen har utförts av Joakim Nertyk, utbildningsspecialist. Kristian Gunnarsson har deltagit i sin roll som kundansvarig. Revisionsrapporten har sakgranskats av förvaltningschef Elisabeth Svennerstål Jonsson.

9. Iakttagelser

På kommunens hemsida ges, under rubriken Barn & utbildning, information om förskolan i allmänhet och om förskoleenheter. Till den allmänna informationen hör till exempel "självservice och blanketter för förskola och pedagogisk omsorg", "kvalitet och resultat i förskola och skola", "avgifter och regler" samt hur man ansöker, byter eller säger upp plats.

Kontaktuppgifter till verksamhetschef och förskolechefer är lätt tillgängliga. Kontaktinformation till politiken får man genom att klicka vidare från rubriken Kommun & politik.

9.1 Förskoleverksamhetens organisation

Kommunfullmäktige har uppdragit åt barn- och utbildningsnämnden att ansvara för förskolan. Till sin hjälp i arbetet har nämnden tjänstemän vid barn- och utbildningsförvaltningen. Förvaltningen leds av förvaltningschefen. För förskolan finns en ansvarig verksamhetschef, som huvudsakligen har till uppgift att leda och stödja förskolechefer. Chefen för förskoleverksamheten anställer och lönesätter förskolechefer på vidaredelegation från förvaltningschefen.

Förskolecheferna, som leder det pedagogiska arbetet på förskoleenheterna, är underställda verksamhetschefen. Förutom ledningsbefogenheter enligt skollag och läroplan har förskolecheferna delegation på erbjudande av förskola, avgiftsbefrielse och utredningsskyldighet vid anmälan om kränkande behandling. Genom förvaltningschefens vidaredelegering ges förskolecheferna också befogenheter att anställa personal och lönesätta desamma enligt fastställda riktlinjer.

Huvudmannen bör enligt Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2013:179):

- planera för kompetensförsörjning, så att behovet av förskollärare tillgodoses.
- anpassa personaltäthet samt storlek och sammansättning av barngrupper efter rådande förutsättningar
- ge förskolechefen förutsättningar att leda det pedagogiska arbetet.

Beslut som huvudman eller förskolechef fattar och som påverkar barnen i förskolan bör föregås av en barnkonsekvensanalys, i vilken beslutets konsekvenser analyseras ur ett barnperspektiv. Barnets bästa ska alltid vara utgångspunkt. (1 kap. 10 § SkoL) Förskolecheferna upplever inte att deras kompetens efterfrågas av nämnden när eller om de låter göra barnkonsekvensanalyser inför sina beslut. Förskollärarna kan till exempel inte se att nämnden analyserade konsekvenserna för barnen i samband med att resursfördelningssystemet har gjorts om. Förskolecheferna och förskollärarna menar däremot att all verksamhet på den enskilda enheten utgår från barnets bästa, men att det kanske inte alltid finns en skriven rapport över vad barnkonsekvensanalysen resulterar i.

Under intervjuerna framkommer att det vid större förändringar såsom nybyggnation görs analyser av barnens behov. Nämnden utgår ifrån ett funktionsprogram vid ombyggnationer. Konsekvenserna för barnen analyseras som en del av programmet Förvaltningschefen informerar om att konsekvenserna för barnen av beslut vägs in som en del av förarbetena. Det skrivs alltså inga särskilda dokument med rubriken barnkonsekvensanalys.

Barn- och utbildningsnämnden har för år 2015 antagit tre mål:

- ökad kunskap och kreativitet,
- en utbildning för framtidens arbetsmarknad och
- ökat ansvar för hälsa och miljö.

För förskolans del gäller följande indikatorer:

- för mål 3 - Andelen barn och elever som känner trygghet och trivsel i sin lärandemiljö ska i den årliga enkäten öka jämfört med föregående år.
- för mål 3 – Alla förskolor och skolor ska ha egna mål för miljö- och hälsoarbetet på sin skola.
- för mål 3 – Gruppstorleken i förskolan ska minska.

Platsbehoven baseras på en analys av samhällsutvecklingskontorets befolkningsprognos. Vid nystart, det vill säga på hösten, beräknas antalet platser utifrån ett snitt på 17 barn per avdelning. (BUN 2014/0324) Under de senaste åren har cirka 250 fler barn varit placerade i förskolan vid mätpunkten i april i jämförelse med mätpunkten i oktober. Förskolechefen avgör huruvida enheten kan emot fler barn under året genom att beakta ”barngruppernas sammansättning, barnens vistelsetid och lokalernas beskaffenhet”. (BUN 2014/0324) Nämnden har låtit göra en inventering av lokalerna och en befolkningsprognos för att stå rustade inför framtiden med en verksamheten som motsvarar efterfrågan på platser.

9.2 Resursfördelningsmodell

”Kommuner ska fördela resurser till utbildning inom skolväsendet efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov.” (2 kap. 8a § SkoL) Lagen trädde i kraft den 1 juli 2014. Huvudmannen måste fördela resurser så att barnen får en likvärd omsorg och förutsättningar för lärande. I de allmänna råden skrev Skolverket, redan innan lagen trädde i kraft, att ”huvudmannen bör ha en fungerande modell för resursfördelning”, som tar hänsyn till exempelvis barnens socioekonomiska bakgrund, barn med annat modersmål än svenska och personalens kompetens. (SKOLFS 2013:79, sid. 12)

Tabellen nedan visar kostnaderna för förskolan i Varbergs kommun i jämförelse med riket som helhet 2013. Med avgiftsfinansieringsgrad avses den del av kostnaden för kommunal förskola som bekostas av föräldraavgifter.

2013 Kostnad per inskrivet barn				
	total kostnad	lokaler inventarier	personal	avgiftsfinansieringsgrad kommunal regi
Varberg	135.500 kr	20.900 kr	94.800 kr	6 %
Riket	129.700 kr	18.700 kr	94.500 kr	7 %

(Källa: Siris samt kommunblad 2013, Skolverket och Utbildningsstatistisk årsbok 2015, SCB)

Av uppgifterna ovan kan vi utläsa att kostnaden per inskrivet barn i förskolan i Varberg ligger närmare 6.000 kronor över riksgenomsnittet. Personalkostnaderna ligger i paritet med riket medan lokalkostnaderna och övriga kostnader såsom måltider, läromedel och driftsmaterial ligger högre. Utan att någon hänvisar till någon analys av kostnadsläget ser verksamhetschef och förskolechefer främst två orsaker till de höga kostnaderna och det är för det första att efterfrågan på förskoleplatser har varit mycket högre än vad som prognosticerats, vilket har medfört att det finns alldeles för mycket av permanentade tillfälliga lösningar, såsom baracker. Lokalerna upplevs i många fall som dåliga, trots att de är dyra. Den dåvarande politiska ledningen såg inte den ökade efterfrågan som permanent utan tillfällig. Idag kan dock konstateras att kommunen upplevs som attraktiv och flera tjänstemän talar om växtvärk. För det andra finns det flera små enheter, även förskolor med bara en avdelning. Kostnaderna för dessa små enheter blir mycket höga eftersom vissa kostnader för till exempel måltider, pedagogiskt materiel och annan utrustning ska fördelas på betydligt färre barn.

Under 2013 infördes en ny resursfördelningsmodell som syftar till att medel ska fördelas så ändamålsenligt som möjligt. I modellen tas primärt hänsyn till barnens ålder, under eller över tre år, och om barnen är så kallade femtontimmarsbarn eller heltidsbarn. Föräldrarnas utbildningsnivå påverkar också till viss del, motsvarande 3 miljoner av förskolans totala resurser på cirka 300 miljoner kronor. Förskolor med hög andel nyanlända får emellertid inga extra resurser genom resursfördelningssystemet, förutom att de kan ansöka om medel från modersmålsenheten. Förvaltningschefen påtalar att barn till asylsökande föräldrar placeras på förskolan Tranan. På denna enhet finns särskild kompetens att ta emot asylsökande och nyanlända och föräldrarna bjuds in att vara med i verksamheten. Vid sidan av basfördelningen av resurser kan förskolecheferna ansöka om tilläggsbelopp hos verksamhetschefen. Det krävs inte att barnet ska ha någon diagnos, men däremot är kraven ganska högt ställda för att få tilläggsbelopp. Det ska till exempel handla om barn som är svårt sjuka, barn med multifunktionsnedsättningar eller där extra insatser behövs på grund av hörsel- eller synskada. Verksamhetschefen bedömer att ett

50-tal ansökningar kommer in per år och av dessa beviljas cirka 80 procent. Hon menar att förskolecheferna är medvetna om kraven och därmed begränsas antalet ansökningar. Målsättningen för nämnden är att resurserna ska fördelas på ett sådant sätt att verksamheten blir likvärdig för barnen. Om det blir så är ännu för tidigt att säga. Nämnden har begärt att få en utvärdering efter att ett helt verksamhetsår har avslutats.

Ytterligare resurser finns att tillgå i form av specialpedagog, psykolog och modersmålsstöd. Se nedan under barnens individuella behov.

9.3 Rutiner

9.3.1 Information, erbjudande mm om förskoleplats

I ”regler och avgifter för förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem”, fastställd av kommunfullmäktige 2012-03-20, tydliggörs och utvecklas skollagens skrivningar om barns rätt till förskoleplats, anmälan till plats samt erbjudande om plats. Information ges också om kö och turordning, vistelsetid och vad som gäller då verksamheten håller stängt. Yngre syskon placeras ”i möjligaste mån” på samma förskola som ett äldre syskon.

Vårdnadshavare som är i behov av förskoleplats kan lätt göra en ansökan genom att gå in på kommunens hemsida. Här finns också lätt tillgängligt blanketter om närvaroschema, inkomstuppgift, uppsägning av plats med mera.

Det skickas ingen information hem till samtliga nyblivna föräldrar eller föräldrar till barn på ett år. Detta gäller med undantag för nyanlända som ges mer direkt information. Däremot går information ut när barnen uppnår tre års ålder och rätt till allmän förskola föreligger.

Enligt kommunens kvalitet i korthet 2014 är ”väntetiden i antal dagar för de barn som inte fått plats på förskola på önskat placeringsdatum” i genomsnitt 21 dagar, vilket är i paritet med medelvärdet för alla kommuner.¹ Trenden har sedan 2008 varit uppåtgående, men med en dipp från 2013 då väntetiden var 39 dagar. (SKL, Kommunen kvalitet i korthet 2014) 93 procent av barnen erbjuds plats före eller på önskats placeringsdatum, vilket är mycket bra och placeras Varberg placeras sig bland de 25 procent bästa av de 222 deltagande kommunerna i undersökningen. (SKL, Kommunen kvalitet i korthet 2014) Enligt verksamhetschef och förskolechefer bereds alla plats på förskola enligt gällande lagstiftning. Dock kan placering bli på en annan förskola eller även i ett annat område än vad föräldrarna önskat. I de flesta fall accepteras placeringen i andra fall stannar någon förälder hemma ytterligare en tid i avvaktan på placering vid önskad enhet.

¹ OBS! Det är inte plats utifrån 4-månadersregeln som efterfrågas utan den reella väntetiden från önskat till erbjudet placeringsdatum.

9.3.2 Barngruppernas sammansättning och storlek

I Skolverkets allmänna råd för förskolan hänvisas till en egen rapport från 2003, i vilken det framgår att ”mindre grupper är att föredra framför större grupper med samma personaltäthet”. (SKOLFS 2013:179, sid. 20) Det finns ingen gruppstorlek som är generellt optimal, utan hänsyn måste tas till de förutsättningar som råder på avdelningen för varje grupp. Att verka i grupp stärker barnen, men skulle barngruppen blir för stort kan detta medföra risker för barnen såsom ”anonymitet och otrygghet”. (ibid.) I Skolverkets statistik framkommer följande beträffande personaltätheten i Varberg.

	Varberg 2014	Riket 2014
Antal barn per årsarbetande förskollärare, totalt	9,9	12,5
Antal barn per årsarbetande förskollärare i enskild regi	15,4	18,7
Antal barn per årsarbetande förskollärare i kommunal regi	9,1	11,6
Personaltäthet, antal barn per årsarbetare	5,7	5,3
Personaltäthet, antal barn per årsarbetare, enskild regi	5,8	5,3
Personaltäthet, antal barn per årsarbetare, kommunal regi	5,6	5,3

(Jämförelsetal, Skolverket)

Den insamlade statistiken visar också hur många barn per avdelning som är mest frekvent förekommande i kommunen respektive i riket som helhet.

Avdelningar (% av totalen)	Varberg 2013			Riket 2013		
	total	enskild	kommunal	total	enskild	kommunal
upp till 15 barn	34 %	36 %	34 %	40 %	47 %	38 %
med 16-17 barn	22 %	17 %	23 %	17 %	15 %	17 %
med 18-20 barn	38 %	36 %	38 %	26 %	20 %	27 %
med 21-25 barn	7 %	11 %	5 %	14 %	13 %	15 %
med 26 barn eller fler	0 %	0 %	0 %	3 %	5 %	3 %

(Jämförelsetal, Skolverket)

I Varberg är andelen avdelningar med färre än femton barn något lägre än i riket som helhet å andra sidan har bara fem procent av de kommunala förskoleavdelningarna 21-25 barn och ingen avdelning har fler än 26 barn. motsvarande siffra för riket är 18 procent. Den genomsnittliga gruppstorleken låg 2013 på 16,4 barn, vilket är något lägre än genomsnittet i riket, som ligger på 16,8 barn. Antal barn per avdelning i fristående förskolor ligger i Varberg i paritet med de kommunala. I riket är barngruppernas storlek något mindre i fristående än i kommunal förskolor. Under de senaste åren har barngruppernas storlek legat ganska konstant. För att minska antalet barn per grupp delas de under dagen in i mindre grupper ”för att skapa ännu bättre möjlighet för utveckling och lärande”. (Årsredovisning och kvalitetsanalys 2014, Varbergs kommun)

I Skolverkets allmänna råd för förskolan (SKOLFS 2013:179, sid. 13) påtalas att huvudmannen i dialog med förskolechefen ska anpassa gruppstorlek och sammansättning efter rådande förutsättningar på enheten. I intervjuerna framgår att så inte sker. Förskolechefen får sina resurser baserade på resursfördelningssystemet, med de styrkor, men också svagheter, som det besitter. Svagheter består främst i att heltidsbarnen kan, rent teoretiskt, vara på förskolan från 16 timmar till uppemot 55 timmar, men ändå generera samma resurs. Förskoleenheter med många nyanlända barn tilldelas inte extra medel i modellen. Respektive förskolechef får inom sin ram så långt det går anpassa gruppstorlek och sammansättning.

Nämnden följer kontinuerligt upp gruppstorlekar och personalens sjuktal. Nämnden har också vid något tillfälle tillskjutit extra medel för att stärka verksamheten.

I den årliga enkäten om trygghet i lärandemiljön svarade 98 procent av vårdnadshavarna att deras ”barn känner sig tryggt” i förskolan. (Trygghetsenkät 2012, 2013)

9.3.3 Barns individuella behov och annat modersmål

Barn i behov av särskilt stöd ska få det. (8 kap. 9 § SkoL) Stödinsatserna måste också kontinuerligt följas upp och utvärderas så att de tjänar sitt syfte. Insatsen och uppföljningen bör dokumenteras. Det är vidare angeläget att arbetet med särskilt stöd till en enskild elev sker i samverkan med vårdnadshavarna.

Barn med behov av mer omfattande stöd kan få det till exempel genom resursperson. Förskolechefen ansöker om extra medel från verksamhetschefen, se ovan.

I Varbergs kommun är förskoleenheterna indelade i sex team som består av tre till fyra förskolechefer. Inom varje team finns en specialpedagog kopplad. Specialpedagogerna har olika specialkompetenser och därför samarbetar de och kan verka även utanför sitt team. Specialpedagogen finns tillgänglig både som rådgivare åt förskolornas personal och som stöd åt enskilda barn. Förutom dessa resurser måste förskolechef och personal anpassa verksamheten så att alla barn får det särskilda stöd som de behöver. Förskolelärarna menar att barngrupperna är för stora och att de ständigt har dåligt

samvete för att antingen inte möta det enskilda barnets behov så som man hade önskat eller att de barn som fungerar bra i hög grad bara hålls sysselsatta.

Barn som har ett annat modersmål än svenska ska ges möjligheter att utveckla både det svenska språket och sitt modersmål i förskolan. (8 kap. 10 § SkolL) I läroplanen anges vidare att förskolan även ska sträva efter att barnet ”utvecklar sin kulturella identitet”. (Lpfö 98, sid. 11) Hur arbetet med att stödja flerspråkiga barn läggs upp regleras inte av staten. Det bör dock ske som en naturlig del i den dagliga verksamheten. Personalen måste ha kunskaper om flerspråkighet och viljan att möta dessa barn. Samverkan kan med fördel ske med vårdnadshavare. Flerspråkig personal och modersmåls lärare kan utgöra ett stöd i arbetet, enligt de allmänna råden för förskolan. (SKOLFS 2013:179)

Andelen elever med annat modersmål än svenska ligger på 10 procent av antalet inskrivna barn i förskolan mellan ett och fem år. Denna andel har legat ganska konstant under perioden 2009-2013. I jämförelse med riket som helhet är det en ganska låg andel barn med annat modersmål än svenska i Varbergs förskolor. I riket kan vi också se en ökning under perioden från 18 procent till 22 procent, vilket vi alltså inte gör i Varberg. På hemsidan ges information om modersmål under en egen rubrik, inte under rubriken förskola. Kommunen har framtagit ett dokument ” Modersmålsstöd i förskolan/ förskoleklass”. I dokumentet ges information om vilka regler som gäller för modersmålsstöd och förstärkt modersmålsstöd samt hur vårdnadshavarna ska gå till väga för att deras barn ska få tillgång till detta. Förstärkt modersmål regleras inte i lag utan är en kvalitetssatsning som kommunen gör på frivillig basis. Verksamhetschefen meddelar att detta system inom kort kommer att avvecklas och att förskolepersonalens kompetens inom området håller på att stärkas så att barn med annat modersmål än svenska kan utveckla sitt modersmål som en del i den ordinarie verksamheten.

Skolinspektionen förelade i sina beslut för förskola i Varbergs kommun (2013-10-16) och beslut efter tillsyn i Varbergs kommun (2013-12-10) kommunen att åtgärda brister i förskolorna beträffande att ”barn med annat modersmål än svenska ska ges möjlighet att utveckla både det svenska språket och sitt modersmål”. Kritiken riktade sig främst emot att barnen inte som en integrerad del i den ordinarie undervisningen fick utveckla sitt modersmål samt att den kunde vara avhängig ansökan och tillgång till modersmåls lärare. Efter tillsynen har huvudmannen vidtagit åtgärder för att uppfylla lagens krav. Under 2015 kommer modersmåls pedagoger att verka stödjande för personalen så att barnens möjligheter att utveckla sitt modersmål blir en naturlig del i den ordinarie undervisningen. (Årsredovisning och kvalitetsanalys 2014, Varbergs kommun)

Vid intervjuer med förskollärare framkommer fortfarande att föräldrar kan lämna in blanketter och ansöka om modersmål. Förskollärarna påtalar igen att det är svårt att hinna med alla åligganden, men de försöker att tänka på barnens olika ursprung, till exempel vid matbordet, då olika livsmedel kan benämnas på olika språk. De framhåller också vilket bra hjälpmedel som iPad är för arbetet med flerspråkighet.

På hemsidan kan vårdnadshavare ladda ner blankett om intyg för specialkost. Informationen är tydlig och ställer krav på vårdnadshavarna att bifoga intyg från läkare eller dietist om det gäller överkänslighet. Även specialkost av religiösa skäl kan anmälas.

9.3.4 Personalens utbildning

I 2 kap. 13§ Skoll framgår att ”endast den som har legitimation som... förskollärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen”. I förskolan får det också finnas ”annan personal med sådan utbildning eller erfarenhet att... barnens utveckling och lärande främjas”. I skollag och läroplan lyfts förskollärarens roll fram framför andra personalgrupper. Under varje punkt i läroplanen tydliggörs vad förskolläraren ska ansvara för.

Forskning, som Skolverket hänvisar till i sina allmänna råd för förskolan, visar dock att ”störst betydelse för kvaliteten i förskolan har personalens utbildning och kompetens. (SKOLFS 2013:179, sid. 15) Det är emellertid upp till huvudmannen att avgöra i vilken grad som man anser att den undervisande personalen i förskolan ska vara legitimerad.

Skolinspektionen påtalar i ett antal rapporter, bland annat från Stockholm 2011, att ”personalen i förskolorna... inte i tillräcklig utsträckning” har ”sådan utbildning eller erfarenhet att barnens behov av omsorg och god pedagogisk verksamhet kan tillgodoses”.

I Skolverkets statistik framkommer följande beträffande förskolepersonalens utbildning i Varberg.

	Varberg 2013	Riket 2013
Andelen anställda årsarbetare med förskolläraryt utbildning totalt	64 %	53 %
Andelen anställda årsarbetare med förskolläraryt utbildning i enskild regi	49 %	41 %
Andelen anställda årsarbetare med förskolläraryt utbildning i kommunal regi	68 %	56 %

(Jämförelsetal, Skolverket)

I barn- och utbildningsförvaltningens kompetensförsörjningsplan 2012-2020, som utarbetades i samband med införandet av ny skollag 2011, anges som mål ”att inom förskolan öka andelen förskollärare för att säkerställa kravet i förskolans läroplan. Hösten 2015 ska det vara minst två förskollärare (årsarbetare) per förskoleavdelning. Kraven i läroplanen leder till ett minskat behov av att nyrekrytera övrig personal som exempelvis barnskötare.” Utgångspunkten för verksamhetschefen och förskolecheferna är att av tre personal på en avdelning ska två vara förskollärare. Kommunen har ett gott samarbetet med Campus, som utbildar förskollärare. Under utbildningen ges studenterna möjlighet

att göra praktik på kommunens förskolor och kontakter knyts också för framtida rekryteringar.

9.3.5 Inne- och utemiljöns säkerhet

Både den inre och den yttre miljön är av stor betydelse i arbetet med barns utveckling. Skolverket påtalar att barnen måste få ges möjligheter att ”pröva, undersöka, utforska, experimentera, leka, skapa och konstruera”. (SKOLFS 2013:179, sid. 16) Barnens miljö måste också vara säker. Det är viktigt att det finns rutiner för att motverka ohälsa och olyckor. Att det finns rutiner för lämning och hämtning av barn är särskilt viktigt så att det sker på ett säkert sätt och så att barnen överlämnas i trygg vård från förskolan till vårdnadshavarna eller annan person som utsetts av desamma.

Enligt praxis övergår tillsynen av barnen från vårdnadshavarna till kommunen då barnen befinner sig i förskolan. På alla förskolor har förvaltningen infört ett nytt system, Tempus, i vilket vårdnadshavarna anger sina lämnings- och hämtningstider samt vilka som får hämta barnet. I systemet kan föräldern till exempel ange att i morgon hämtar mormor. Det finns också möjlighet för föräldrarna att lägga in bilder på personer som får hämta barnet. När föräldrarna lämnar och hämtar sina barn markerar de också detta digitalt, vilket betyder att, om det inte glöms bort, förskollärarna alltid har med sig en uppdaterad närvarolista till exempel om brandlarmet skulle utlösas och barnen snabbt måste räknas in. Förskollärarna är nöjda med systemet, men påpekar ändå vikten av personlig kontakt mellan föräldrar och personal.

Egenkontroller görs av kommunen beträffande luft-, ljus och ljudmiljön. Var artonde månad kontrollerar inspektörer från miljö- och hälsoskyddskontoret utemiljön. Den ordinarie personalen ser också över säkerheten både inne och ute och rapporterar direkt om de ser något. Det finns olika rutiner beroende på arten av problem. Det är serviceförvaltningen som äger lokaler och ansvarar för utemiljön. En akut åtgärd anmäls till förskolechefen som kontaktar förvaltaren för direktåtgärd, enligt förvaltningschefen.

Varje förskoleenhet har sina handlingsplaner och rutiner för till exempel smittspridning och hygien. På en del förskolor finns det handlingsplan för då barn biter.

En av nämndens indikatorer på att målet om ökat ansvar för hälsa och miljö är uppfyllt är att alla förskolor och skolor har egna mål för miljö- och hälsoarbetet på enheten. I årsredovisningen och kvalitetsanalysen för 2014 konstateras att bara drygt hälften av förskolorna har egna mål för det lokala miljöarbetet, vilket är en försämring från 2013.

9.3.6 Samarbete med hemmet

Skollagen talar om att förskolepersonalen ska föra fortlöpande samtal och genomföra utvecklingssamtal med barnets vårdnadshavare (8 kap. 11 § SkoLL). Vidare finns det en skrivning i skollagen (4 kap. 12 §) som i allmänna ordalag talar om att vårdnadshavare bland annat till barn i förskolan ”ska erbjudas möjlighet till inflytande över utbildningen”.

Det ska också finnas ”forum för samråd” vid varje förskoleenhet, vilket för förskolans del innebär att barn och vårdnadshavare ska ges information om förslag till beslut och ges möjlighet att inkomma med synpunkter både på dessa förslag och inom andra områden som är av allmän angelägenhet. (4 kap. 13 § SkolL)

I läroplanen talas om att ”förskolans arbete med barnen ska... ske i ett nära och förtroendefullt samarbete med hemmen. Föräldrarna ska ha möjlighet att inom ramen för de nationella målen vara med och påverka verksamheten”. (Lpfö98, 2.4)

Förskolorna påtalar vikten av att vårdnadshavarna involveras i verksamheten. Inskolningen är särskilt viktig för att skapa trygghet inte bara för barnen utan också för att vårdnadshavarna ska känna trygghet och det gör de om de får en större inblick i verksamheten. Det finns flera olika fora i vilka vårdnadshavarna kommer i kontakt med förskolan och får information och ges möjligheter att inkomma med synpunkter. Förutom inskolningen genomförs utvecklingssamtal kring det enskilda barnet, det hålls föräldramöten och möjligheter att delta i föräldraråd eller samråd. Varje enhet beslutar vad samverkan ska kallas och hur den ska genomföras. I de flesta fall utses representanter för varje avdelning att tillsammans med förskolechef och personalrepresentanter diskutera verksamheten. Protokoll skrivs och anslås på förskolan. Information stannar vanligtvis på förskolan. På någon enhet har det varit svårt att få föräldrarna engagerade och därför genomförs inga samråd. Förskolechefen arbetar där på att utveckla andra metoder för samverkan.

Vid sidan av ovan nämnda mer formella fora mellan förskola och vårdnadshavare finns det också informella träffar som är mycket uppskattade, till exempel föräldrafika, föräldraaftnar/ fixarkvällar och sammankomster vid högtider såsom avslutningar. På någon enhet avskaffades luciafirandet, eftersom barnen upplevde det som lite skrämmande och obehagligt, vilket inte uppskattades av föräldrarna. Det är angeläget att i sammanhanget påpeka att det är förskolans personal som i enlighet med styrdokumentet avgör hur verksamheten ska bedrivas.

På flera enheter finns det också förslagslådor där föräldrar skriftligen kan komma med synpunkter och idéer. Information går också ut epostledes vecko- eller månadsvis från flera förskolor till föräldrarna.

Det genomförs också enkätundersökningar genom vilka vårdnadshavarna kan ge sin syn på olika aspekter av verksamheten. Våren 2015 genomfördes en ny enkät, som vid tiden för granskningen ännu inte var avslutad.

9.3.7 Kränkande behandling

I skollag och diskrimineringslag regleras vad som gäller beträffande kränkande behandling och diskriminering. Huvudmannen är bland annat skyldig att se till att personalen har kunskap om gällande lagstiftning, att det bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkningar och diskriminering samt att åtgärder för att förebygga och

förhindra detta vidtages. Varje enhet ska vidare upprätta en plan mot kränkande behandling och diskriminering (likabehandlingsplan). I Skolverkets allmänna råd beträffande arbetet mot diskriminering och kränkande behandling framgår att "huvudmannen bör ha system och upprätta rutiner för hur en anmälan om trakasserier eller kränkande behandling ska göras så att den kommer såväl... förskolechefen som huvudmannen till del." (SKOLFS2012:10, sid 27)

Det finns ett antal rättsfall som behandlar frågan om kränkande behandling mellan barn i förskolan. Utgångspunkten är att när mycket små barn gör varandra illa handlar det inte om kränkande behandling, i fall där till exempel ett barn biter ett annat barn blir det en fråga om tillsyn. Det finns dock exempel där förskolebarn, enligt barn- och elevombudet har utsatt ett annat barn för kränkande behandling. (dnr. 46-2012:268)

Barn- och utbildningsförvaltningen har tagit fram riktlinjer "för utredning och åtgärder vid kränkande behandling i förskolan". Riktlinjerna upplevs av de intervjuade som kända i organisationen. Förskolechefen har delegation på att utreda omständigheterna och vidtaga eventuella åtgärder. Förvaltningen har som bilagor till ovan nämnda riktlinjer skapat två dokument, "likabehandlingssamtal" och "uppföljningssamtal" som ska användas vid samtal med vårdnadshavare. Återrapportering sker till nämnden vid nästkommande sammanträde, då en pärm med informationen går runt mellan ledamöterna. Dessförinnan kan nämnden ha fått information från förvaltningschefen, som enligt riktlinjer hållits informerad av förskolechefen. Förvaltningschefen har delegation på att ta emot anmälningar vid kränkande behandling. Vid flera förskolor genomförs årliga kartläggningar av kränkande behandling, för att få ett bra underlag för beslut om åtgärder för att motverka framtida kränkande behandlingar. I arbetet mot kränkande behandling påtalas också vikten av att involvera barn, föräldrar och personal. (Årsredovisning och kvalitetsanalys 2014, Varbergs kommun)

Från förskolorna inkommer ganska få anmälningar om kränkande behandling. Personalen pekar på svårigheten att bedöma om en händelse är att betrakta som en kränkning. Barnen ifråga är sällan medvetna om detta utan upplever att någon har varit dum. Barnen reagerar snabbt. De blir ledsna för något eller på någon för att kort därefter vara med i leken, glad och pigg, igen. Förskollärarna menar att de inte anmäler varje händelse då ett barn blir ledset till exempel för att de inte har fått vara med och leka vid ett visst tillfälle. Personalen arbetar dagligen och stundligen med barnens relationer till varandra och hur man ska vara för att vara en bra kamrat.

Vid Skolinspektionens tillsyn 2013 anmärkte myndigheten på brister i förskolornas likabehandlingsplaner. Det påtalades att planen ska utgå från "en aktuell kartläggning" och ange åtgärder för det aktuella året samt innehålla "en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts". (Skolinspektionen, dnr 43-2012:5306) Tillsynen avslutades den 5 september 2014, då man ansåg att bristerna avhjälpats. I årsrapport och kvalitetsanalys 2014 anges att de flesta förskolor arbetar aktivt med sin likabehandlingsplan och med att "fördjupa förståelsen hos personalen". Dock påtalas i flera av enheterna egna analyser att "arbetet behöver bli mer synligt" och att

vårdnadshavarna måste hållas informerade. (Årsredovisning och kvalitetsanalys 2014, Varbergs kommun)

9.3.8 Tillsyn av fristående förskolor

Kommunen har, enligt 26 kap. skollagen, att utöva tillsyn över fristående förskola som kommunen har godkänt. I tillsynen ska kommunen granska så att den fristående huvudmannen uppfyller gällande lagar och föreskrifter. I de fall brister upptäcks ska ingripande ske. De åtgärder som kan vidtagas är allt ifrån att avstå från att ingripa till att återkalla godkännandet. Däremellan finns ingripandena anmärkning och föreläggande.

Det finns ingen delegation inom området tillsyn. Verksamhetschefen för förskolan har fastställt riktlinjer för tillsyn av fristående förskolor och pedagogisk omsorg. Ansvarig för tillsynen är en av kommunens förskolechefer. I riktlinjer framgår vilka områden som tillsynen ska omfatta och hur tillsynsbesöken ska genomföras. Inför det årliga tillsynsbesöket ges de fristående förskolorna företrädare i uppdrag att fylla i ett frågeformulär med frågor av administrativ, kvantitativ och kvalitativ art. I en årlig sammanställning delges nämnden tillsynens resultat som ett informationsärende, vilket senast skedde vid sammanträdet den 23 juni 2014. Under de senaste åren har inga beslut om förelägganden fattats. För ett par år sedan fattade nämnden beslut i ett tillsynsärende då den fristående huvudmannen bedrev verksamhet utan förskollärare. Nämnden valde då att avstå från ingripande, då den fristående huvudmannen var i färd med att åtgärda bristen. Under de senaste åren har dock den tillsynsansvariga förskolechefen vid ett par tillfällen begärt in kompletteringar.

Från och med 2015 kommer tillsynen att förändras i så måtto att alla fristående enheter kommer att besökas årligen, vid en bastillsyn. På ett antal förskolor (fem stycken under 2015) kommer en fördjupad tillsyn att göras. I stället för att ha en tillsynsansvarig förskolechef kommer nu två stycken att inom samma ram ansvara för uppdraget. Bastillsynen genomförs av en person och den fördjupande av två. Tillsyn kan också komma att ske om det skulle inkomma klagomål. I sådana fall kommer också båda tillsynsansvariga att handha ärendet.

9.4 Systematiskt kvalitetsarbete

Ett systematiskt kvalitetsarbete ska bedrivas på både huvudmann- och enhetsnivå. Arbetet, som ska dokumenteras, syftar till att målen för utbildningen ska uppfyllas. I kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska personal medverka. Barn och vårdnadshavare ”ska ges möjlighet att delta”. (4 kap. 4 § 2 st. SkoL) Eftersom det systematiska kvalitetsarbetet syftar till att uppfylla målen och upptäcka bristande måluppfyllelse är det angeläget att huvudmannen har tydliga rutiner kring hur resultaten på de olika enheterna kommer till huvudmannens kännedom så att beslut kan fattas som stödjer en ökad måluppfyllelse, till exempel genom förändringar i resursfördelningssystemet.

Barn- och utbildningsnämnden får årligen en årsredovisning och kvalitetsanalys presenterad för sig. I rapporten presenteras verksamhetens måluppfyllelse och analyser gjorda både på enhets- och förvaltningsnivå. Analyserna på enhetsnivå är i dokumentet sammanfattade på så sätt att det inte går att urskilja de enskilda enheterna.

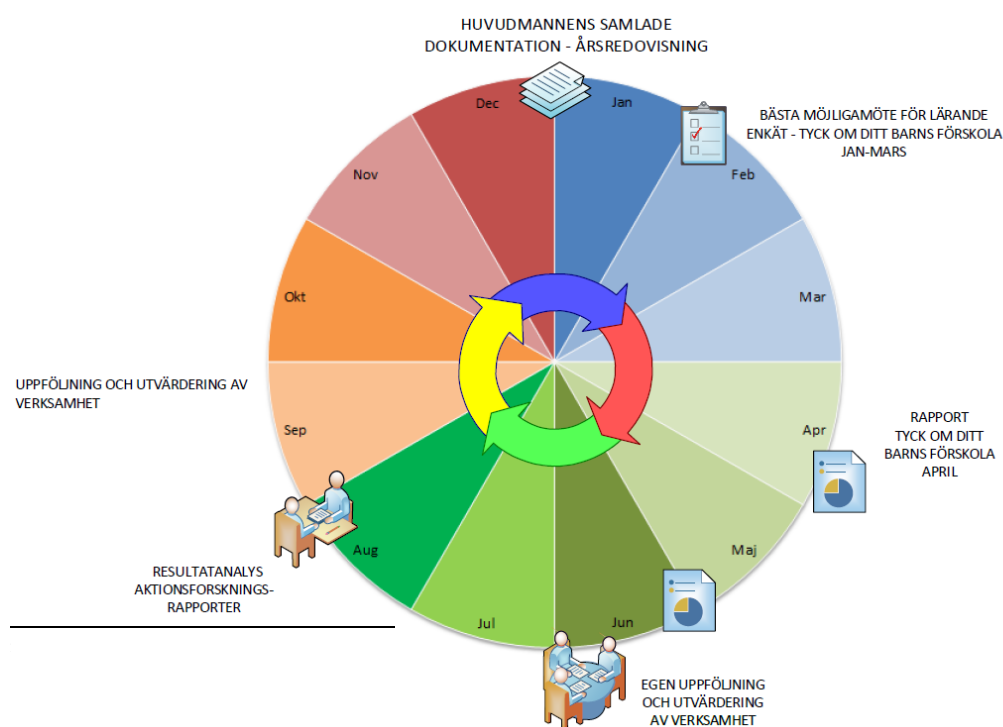
I Årsredovisning och kvalitetsanalys 2014 anges att förskolorna under de senaste åren har prioriterat utvecklingen av det systematiska kvalitetsarbetet. Staten har utvecklat ett ”verktyg för självskattning av kvaliteteten” som också ”är ett stöd i det systematiska kvalitetsarbetet”.² Systemet kallas för BRUK och bokstäverna står för bedömning, reflektion, utveckling och kvalitet. Under 2014 har flera förskoleenheter börjat att arbeta med detta verktyg och de bedömer att det ”hjälpt dem att synliggöra förbättringsområden och styrkor samt hur de kan vidareutvecklas”. (Årsredovisning & kvalitetsanalys 2014, Varbergs kommun) Skolinspektionen har vid sina tillsyner i riket kunnat se att många huvudmän brister i det systematiska kvalitetsarbetet både vad analys beträffar och huruvida kvalitetsarbetet ligger till grund för beslut. Detta gäller inte i Varberg. Här analyseras verksamheten på både enhets- och förvaltningsnivå.

Kvalitetsarbetet 2015 kommer att förändras i så måtto att förskolechefernas skriftliga kvalitetsredovisningar till verksamhetschefen ersätts av intervjuer, i vilka de enskilda förskolecheferna får redogöra för sin verksamhets måluppfyllelse och svara på frågor kring verksamheten ställda av verksamhetschef och utvecklingsstrateg. Både verksamhetschefen och förskolecheferna ser fram emot detta sätt att arbeta.

ÅRSHJUL FÖR UPPFÖLJNING AV FÖRSKOLANS SYSTEMATISKA KVALITETSARBETE

Varbergs kommun
BARN & UTBILDNING

En gång om året ges vårdnadshavare till barn i kommunala och fristående förskolor möjlighet att ge sina synpunkter på verksamheten i en enkät. Syftet med enkäten är att förvaltning och nämnd ska få en bild av hur väl verksamheten motsvarar de mål som har satts upp och är en del av det systematiska kvalitetsarbetet. Efter en översyn av årshjulet har enkäten flyttats från vår höst till vår. Den senaste enkäten genomfördes under våren 2015.

Vid 2012-års enkät var svarsfrekvensen synnerligen låg, bara 23 procent av vårdnadshavarna till barn i kommunala förskolor svarade och 43 procent till barn i fristående förskolor. Förvaltningen konstaterar att den låga svarsfrekvensen gör det svårt att dra generella slutsatser. De som har svarat är i stort nöjda med verksamheten. Vårdnadshavare till barn i fristående förskolor i något mer nöjda. Omkring 1-10 procent av vårdnadshavarna är missnöjda med hela eller delar av verksamheten. Resultaten, men utifrån en högre svarsfrekvens, är för de kommunala förskolorna ungefär desamma år 2013. Över 95 procent av vårdnadshavarna till barn i de fristående förskolorna är nöjda med verksamheten.

10. Kommentarer och bedömningar

Huvudmannen har begärt att få en utvärdering av resursfördelningssystemet efter att det hunnit verka under ett verksamhetsår. Det är mycket viktigt att resursfördelningssystemet utformas så att verksamheten är likvärdig för alla barn. Kostnaden för förskolan är i Varberg högre än för rikssnittet. Personalen upplever att grupperna är för stora och att tiden inte räcker till samt att lokalerna i flera fall inte är av bästa kvalitet, för att inte säga bristfälliga. Den nuvarande nämnden har fattat beslut om nybyggnationer som både ska ersätta dåliga lokaler och skapa fler platser i kommunen. Det är viktigt att nämnden har en klar bild över hela förskoleverksamheten och dess kostnader, så att resurserna kanaliseras så att verksamheten kan bedrivas med hög kvalitet och måluppfyllelse.

Huvudmannen måste ta ett större ansvar för att gruppstorlek och sammansättning anpassas efter rådande omständigheter så att verksamheten blir likvärdig för alla barn. Jag föreslår att nämnden begär att få en rapport över hur förskolecheferna skapar grupper med storlek och sammansättning som medför att verksamheten blir likvärdig i hela kommunen. I rapporten bör också ingå förskolechefernas syn på vilka förutsättningar de har att lösa uppdraget.

Huvudmannen har påbörjat arbetet att låta barn med annat modersmål än svenska få möjlighet att utveckla även sitt modersmål som en integrerad och naturlig del i den ordinarie verksamheten. Huvudmannen måste följa upp att så sker och att ett barns utveckling av sitt modersmål inte är avhängigt en förälders ansökan.

Nämnden bör ta ett tydligare ansvar för tillsynen. Riktlinjer bör fastställas av nämnden och då ingen del av tillsynen är delegerad måste nämnden fatta beslut efter tillsyn och om eventuella förelägganden. I förvaltningens riktlinjer saknar jag särskilt tillsyn över att den

fristående huvudmannen begär in registerutdrag av personal som erbjuds anställning, även om detta sker i praktiken. Jag föreslår också att nämnden publicerar tillsynsrapporterna på kommunens hemsida så att de blir lättillgängliga för de vårdnadshavare som vid tillsynen har sina barn på förskolan samt för framtida brukare och kommunmedborgare på samma sätt som Skolinspektionens tillsyn av kommunala förskolor publiceras på deras hemsida.

Jag bedömer att nämnden i årsredovisningen och kvalitetsredovisningen får en god bild av förskolan och verksamheten i relation till målen. Analyser visar på både styrkor och svagheter i verksamheten och vilka åtgärder som bör vidtagas för att utveckla verksamheten. Materialet utgör ett gott underlag för nämnden inför sitt beslutsfattande.

KPMG, dag som ovan

Joakim Nertyk
verksamhetsrevisor

11. Bilaga 1.

**Varbergs
kommun**
BARN & UTBILDNING

Riktlinje för utredning och åtgärder vid kränkande behandling i förskolan

1. Personal som uppmärksammar kränkande behandling ingriper för att avbryta detta. Samma dag som kränkningen uppmärksammas anmäler personalen detta till förskolechef. Förskolechef anmäler, senast två arbetsdagar, efter att förskolechef fått kännedom om det inträffade, händelsen till förvaltningschef som i sin tur rapporterar vidare till Barn- och utbildningsnämnden.
2. Förskolechef ansvarar för att enskilda samtal genomförs med berörda. Samtalet dokumenteras på särskild blankett – bilaga 1; Likabehandlingssamtal. Under samtalet informeras berörda om vilka åtgärder som förskolan kan vidta.
3. Vid kränkning vuxen-barn tar förskolechef ställning till om medarbetaren kan arbeta kvar i barngruppen eller inte. Vid bedömning att personen behöver friställas från arbete kontaktas HR på Barn- och utbildningsförvaltningen. Fackförening informeras.
4. Inom max tio arbetsdagar, om inte ärendet avskrivits vid likabehandlingssamtalet, ansvarar förskolechef för att hålla ett uppföljningssamtal med alla inblandade för att stämma av de vidtagna åtgärderna. Samtalet dokumenteras – bilaga 2; Uppföljningssamtal.
5. Förskolechef återrapporterar uppföljningssamtalet till förvaltningschef som i sin tur rapporterar vidare till Barn- och utbildningsnämnden.
6. Om det vid uppföljningssamtalet framkommer att det finns behov av ytterligare åtgärder ansvarar förskolechef för att handlingsplan upprättas. Förskolechef återrapporterar till förvaltningschef som i sin tur rapporterar vidare till Barn- och utbildningsnämnden.